

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวธนธิดา พิสิทธิ์ ตำแหน่ง นายช่างสำรวจชำนาญงาน สังกัดกลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ โดยการอบรมด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ในการเรียน หลักสูตร “การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน” รุ่นที่๑/๒๕๖๘ ในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๘ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑๖ ชั่วโมง ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย กรมพัฒนาที่ดิน (LDD e-Training) บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน
๒. เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้องและสอดคล้องตามพันธกิจ
๓. เพื่อการวิเคราะห์แปลผลและน าข้อมูลมาประยุกต์ใช้ ปรับปรุงดินอย่างเหมาะสม

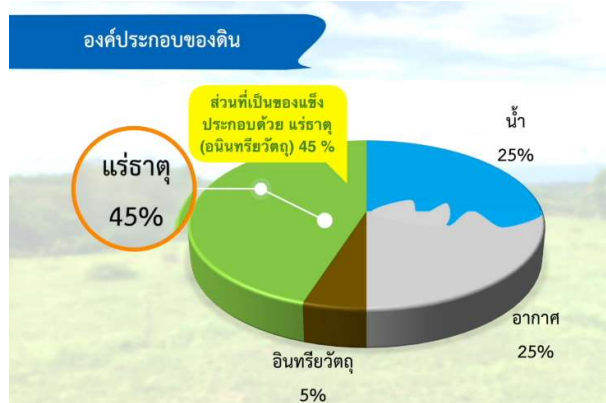
๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ มีดังนี้

บทที่ ๑ ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน

เพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูกพืช พร้อมการคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้วัสดุปูน ปรับปรุงดินกรดหรือดินเปรี้ยวจัด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือ สารปรับปรุงดินอย่างอื่นตามความจำเป็นเพื่อให้สามารถปลูกพืชแล้วได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น

ดิน คือ เทหวัตถุธรรมชาติที่ได้มาจากการสลายตัวของหินและแร่ชนิดต่าง ๆ ผสมคลุกเคล้ากับเศษซากอินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อยผุพัง และรวมตัวกันเป็นชั้น ๆ ห่อหุ้มผิวโลก ดินจึงเป็นแหล่งที่มาของแร่ธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช เป็นแหล่งของน้ำและอากาศ และที่สำคัญคือเป็นตัวช่วยพยุงลำต้นของพืชให้ตั้งตรงเพื่อรับพลังงานจากดวงอาทิตย์ในการสังเคราะห์แสง

องค์ประกอบดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ อินทรีย์วัตถุหรือแร่ธาตุ ๔๕% อินทรีย์วัตถุ ๕% น้ำ ๒๕% และอากาศ ๒๕% การเปลี่ยนแปลงของอัตราส่วนดังกล่าวนี้ เช่น ปริมาณ อินทรีย์วัตถุลดลง แร่ธาตุ สูญเสียไป ช่องว่างในดินลดลงมีผลให้อากาศและน้ำในดินลดลงดินเกิดความแน่นตัว เป็นสาเหตุของความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน

บทที่๒ การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและสิ่งปรับปรุงดิน

การเก็บตัวอย่างดิน

๑. ควรเก็บหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว หรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป คำแนะนำจากผลการวิเคราะห์ดินหลายอย่างจะต้องนำมาใช้ให้ทันในการเตรียมดินปลูกพืช เช่น การใส่ปุ๋ย การไถกลบอินทรีย์วัตถุ การใส่ปุ๋ยรองพื้น เป็นต้น จะลงมือเก็บตัวอย่างดินเมื่อใดนั้น จะต้องเผื่อเวลาสำหรับการส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ระยะเวลาทำงานของห้องปฏิบัติการ จนถึงการส่งผลกลับมาให้ รวมแล้วประมาณ ๑-๒ เดือน สำหรับการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจะให้หน่วยวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่มาให้บริการให้นั้น จะต้องเก็บก่อนวันนัดหมาย ๑-๒ สัปดาห์เพื่อให้ตัวอย่างดินแห้งจึงจะวิเคราะห์ได้

๒. พื้นที่ที่จะเก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปียกแฉะหรือมีน้ำท่วมขังจะทำให้เข้าไปทำงานลำบาก แต่ถ้าแห้งเกินไปดินจะแข็ง ดินควรมีความชื้นเล็กน้อยจะทำให้ชุดและเก็บได้ง่ายขึ้น

๓. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นบ้าน หรือโรงเรือนเก่า จอมปลวก เก็บให้ห่างไกลจากบ้านเรือน อาคารที่อยู่อาศัย คอกสัตว์ และบริเวณจุดที่มีปุ๋ยตกค้างอยู่

๔. อุปกรณ์ที่เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาด ไม่เปื้อนดิน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช หรือสารเคมีอื่น ๆ

๕. ต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างดินของแต่ละตัวอย่างตามแบบฟอร์ม "บันทึกรายละเอียดตัวอย่างดิน" ให้มากที่สุดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินให้ถูกต้องที่สุด

วิธีการเก็บตัวอย่างดิน

๑. เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นได้แก่ เครื่องมือสำหรับชุดหรือเจาะเก็บดิน เช่น พลั่ว จอบ และเสียม ส่วนภาชนะที่ใส่ดิน เช่น ถังพลาสติก กล่องกระดาษแข็ง กระบุง ผ้ายางหรือผ้าพลาสติก และถุงพลาสติกสำหรับใส่ตัวอย่างดินส่งไปวิเคราะห์

๒. ขนาดของแปลงที่จะเก็บตัวอย่างดินไม่จำกัดขนาดแน่นอน ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของพื้นที่ (ที่ราบ ที่ลุ่ม ที่ดิน ที่ลาดชัน เนินดิน สีดิน) ชนิดพืชที่ปลูกและการใช้ปุ๋ย หรือการใช้ปูน ที่ผ่านมา แปลงปลูกพืชที่มีความแตกต่างดังกล่าว จะต้องแบ่งพื้นที่เป็นแปลงย่อยเก็บตัวอย่างแยกกันเป็น แปลงละตัวอย่าง พื้นที่ราบ เช่น นาข้าวขนาดไม่ควร เกิน ๕๐ ไร่ พื้นที่ลาดชัน ขนาดแปลงละ ๑๐-๒๐ ไร่ พืชผักสวนครัว ไม้ดอก ไม้ประดับขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ที่ปลูก

๓. ลุ่มเก็บตัวอย่างดิน กระจายให้ครอบคลุมทั่วแต่ละแปลง ๆ ละ ๑๕-๒๐ จุด ก่อนชุดดินจะต้องถางหญ้า กวาดเศษพืช หรือวัสดุที่อยู่ผิวหน้าดินออกเสียก่อน (อย่าชะหรือปาดหน้าดินออก) แล้วใช้จอบ เสียมหรือพลั่ว ชุดหลุมเป็นรูป V ให้ลึกในแนวตั้งประมาณ ๑๕ เซนติเมตร หรือในระดับชั้นไถพรวน (สำหรับพืชทุกชนิด ยกเว้นสนามหญ้าเก็บจากผิวดินลึก ๕ เซนติเมตร และไม้ยืนต้นเก็บจากผิวดินลึก ๓๐ เซนติเมตร) แล้วชะเอาดินด้านหนึ่ง เป็นแผ่นหนาประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร จากปากหลุมถึงก้นหลุม ดินที่ได้นี้เป็นดินจาก ๑ จุด ทำเช่นเดียวกันนี้จนครบ นำดินทุกจุดใส่รวมกันในถังพลาสติกหรือภาชนะที่เตรียมไว้

๔. ดินที่เก็บมารวมกันในถังนี้ถือว่าเป็นตัวอย่างดินที่เป็นตัวแทนของที่ดินแปลงนั้น เนื่องจากดินมีความชื้นจึงต้องทำให้แห้ง โดยเทดินในแต่ละถังลงบนแผ่นผ้าพลาสติก หรือผ้ายางแยกกัน ถึงจะแผ่นเกลี่ยดินผึ่งไว้ในที่ร่มจนแห้ง ดินที่เป็นก้อนให้ใช้ไม้ทุบให้ละเอียดพอประมาณ แล้วคลุกเคล้าให้เข้ากันจนทั่ว

การเก็บตัวอย่างปูนทางการเกษตร เป็นการตรวจคุณภาพปูนเพื่อการ ปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด หรือกรดจัด โดยการสุ่มตัวอย่างปูนปริมาณ ๑% ของจำนวนปูนทั้งหมด โดยใช้หาลาวแทงข้างถุงปูนลึกลง ๓-๕ นิ้ว เก็บตัวอย่างประมาณ ๕ กิโลกรัม พร้อมทั้งเขียนรายละเอียดข้างถุง

บทที่ ๓ แนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Soil Test Kit)

วิเคราะห์ดินโดยใช้ชุดตรวจสอบภาคสนาม (Test Kit) เป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว สามารถทราบผลวิเคราะห์ได้ทันที เกษตรกรสามารถวิเคราะห์ดินได้ด้วยตนเอง ผลวิเคราะห์ที่ได้เป็นค่าโดยประมาณเท่านั้น

๑. ชุดตรวจสอบความเป็นกรดด่างของดิน (pH Test Kit)
๒. ชุดตรวจสอบปริมาณธาตุอาหารหลักของพืช (NPK Test Kit)
๓. ชุดตรวจสอบค่าความเค็มของดิน (Saline Soil Test Kit)

การแปรผลวิเคราะห์ดินเพื่อใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

โดยการสแกน QR Code ผ่านแผ่นพับการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม หรืออีกช่องทางหนึ่งคือผ่านหน้าเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th ช่องทาง e-service LDD ตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร เลือกโปรแกรมรายงานผลวิเคราะห์ดิน Ldd soil Test kit เลือกคำแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และชนิดพืชที่ปลูก เลือกชนิดพืชที่ปลูก กรอกค่าวิเคราะห์ดินที่ได้ประกอบด้วย pH N P K หลังจากนั้นจะได้รับคำแนะนำการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและชนิดพืชที่ปลูก

บทที่ ๔ แนะนำช่องทางการบริการวิเคราะห์ดิน

ช่องทางการเข้าถึงบริการวิเคราะห์ดินมีหลายช่องทาง

๑. สำนักงานวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน
๒. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒
๓. สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ จังหวัด
๔. หมอดินอาสาทั่วประเทศ
๕. ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

การนำความรู้ที่ได้จากการอบรมครั้งนี้ นำมาเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการวิเคราะห์ดินได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถให้คำแนะนำเกษตรกรในการเก็บตัวอย่างดินได้

๔.แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

หน่วยงานสามารถให้บริการการตรวจวิเคราะห์ดินและอธิบายผลแก่เกษตรกร เพื่อแนะนำการจัดการดินสำหรับการปลูกพืชได้สอดคล้องกับความเหมาะสมของดินและพืช เป็นการบริหารจัดการดินอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร

๕.ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

การแปรผลวิเคราะห์ดินด้วยชุดทดสอบดินภาคสนาม จะสามารถวัดค่าวิเคราะห์ดินได้เบื้องต้นเท่านั้น ซึ่งการอาจจะมีค่าคลาดเคลื่อนกับความเป็นจริงเล็กน้อย ควรนำดินที่ได้จากค่าวิเคราะห์ดินภาคสนามมาวิเคราะห์ในปฏิบัติการอีกครั้ง

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

สนับสนุนให้บุคลากรมีการฝึกอบรมในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับพันธกิจกรมพัฒนาที่ดิน เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปเผยแพร่แก่เกษตรกรได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ

(นางสาวธนธิดา พิสิทธิ์)

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้